

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

X. Si canones Sardicenses recepti tum fuissent, inventa erat occasio qua revocarentur in usum. Sed eorum ne verbum quidem in epistola occidentalium, qui nihil aliud contendunt quàm ut unà cum ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

Theſſalonicenſis in Macedonia, in primis verò Romanæ, quam principes Apoſtolorum ſanguine ſuo conſecraverant. Hinc factum ut quoties Irenæus, Tertullianus, Optatus, & Auguſtinus novitatem obſciunt hæreticis, adducant diſcrimen quod intercedit inter novam eorum doctrinam & traditionem Eccleſiarum apoſtolicarum, præcipuè autem Romanæ; ac præterea adverſus hæreticos adferunt ſucceſſionem perſonarum & doctrinæ illarum Eccleſiarum. Vnde fiebat ut Episcopis illis incumberet neceſſitas arctiſſimæ communionis, ſcriptis videlicet ultrò citròque communicatoriis epiſtolis pro conſervatione fidei.

Athan. de ſentent.
Dionysij.

VIII. Quamobrem cum ageretur de cauſa Athanaſij Episcopi Alexandrini & Marcelli Ancyran in Galatia, quorum Eccleſiæ erant apoſtolicæ, æquum prorsus videbatur ut accuſatio adverſus eos inſtituta judicaretur ab Episcopis Occidentis & Orientis. Sed in primis cauſam Athanaſij urget Iulius; adfertque conſuetudinem jam introductam, à Dionysio nimirum Episcopo Alexandrino: quem cum Clerici ejus hæreticum eſſe ſuſpicarentur, & ob id querelam adverſus eum detuliſſent ad apoſtolicam ſedem, ipſe accuſationem hanc purgavit ſcripta ad Summum Pontificem epiſtola. Vnde concludit Iulius monendum ſe fuiſſe ſi quid ſuſpicionis exortum eſſet Alexandriae adverſus Athanaſium. Huc enim tendit oratio Iulij; jus verò ſuum acceſſit à facto Dionysij. Ceterum cauſam judicari debere ſcribit ab omnibus, *ὡς ἡ παρά τῶν*, non autem à ſe ſolo. Quare merito reprehendendus eſt illuſtriſſimus Cardinalis Perrenius, qui verum Iulij Papæ ſenſum diſſimulat in ſua Replica; locum verò hunc mutilat, omittens de induſtria quicquid ſequitur poſt illa verba, *Episcopi enim erant*, quòd ſequentia parum conducerent ad extollendam Summi Pontificis auctoritatem. Tum, prætextu verſionis obſcura, ex Græco textu in primis conatur elicere ſenſum prorsus contrarium deſtinatis Iulij. His enim ſignificari ait nihil in cauſa Athanaſij deſiniri poſſe quin priùs deſinitum fuerit ab Eccleſiæ Romana. Hæc ſunt verba Græca: *ἡ ἀγνοίη ἐστὶ τῆ τοῦ Ἰουλιῦ, ὡς ἴσμεν ἡ ἀγνοίη ἡμῶν, ἡ ἕκαστος ἐστὶν ὁ ἐκείνου τὰ δὲ ἴσμεν; An ignari eſtis*, inquit Iulius, *hanc conſuetudinem eſſe ut primum nobis ſcribatur, ut hinc quod juſtum eſt deſiniri poſſit?* Attamen certum eſt nihil aliud ex his verbis elici poſſe quàm eam eſſe Eccleſiæ Alexandrinæ conſuetudinem, ut primum ad Summum Pontificem ſcribatur, ut *dein, ἔπειτα*, decerni poſſit quod æquum videbitur, id eſt, communi omnium ſuffragio, ut an-

Ap. Athanaſ.
Ep. 1.

Vide ſuprà lib. 1.
cap. 12. §. 1. 2.

tea dixerat. Ceterum heic obſervandum eſt, ſatis audaciter Iulium tribuere conſuetudini exemplum ſemel uſurpatum.

IX. Si quis verò in dubium revocare velit interpretationem epiſtolæ Iulij à me propoſitam, quoad jus quod ſibi vendicabant occidentales, is, mea ſententia, cedere ſaltem debet auctoritati Concilij Italici, cui interfuit ſanctus Ambroſius Mediolanenſis Episcopus. Scribunt hujus Concilij patres in ſynodica ad Imperatorem Theodoſium epiſtola, Maximum, qui Conſtantinopoleos Episcopus fuerat ordinatus, cum in ſynodo Conſtantinopolitana, quæ eſt ſecunda univerſalis, depoſitus fuiſſet, captata occasione Concilij generalis quod Imperatores Romam convocaverant, ad apoſtolicam ſedem acceſſiſſe, ibique expoſtulante de ſua depoſitione ac de Neſtarij ordinatione in locum ſuum. attamen occidentales, tametiſi Maximum in ſuam communionem recepſiſſent, nihil quoad epiſcopatum decernere voluiſſe abſentibus Episcopis orientalibus, qui Conſtantinopoli ſubſtiterant pro celebranda ſynodo. *Nos igitur in ſynodo ea, inquit, que totius orbis Episcopis videbatur eſſe præſcripta nihil temerè ſtatuum eſſe cenſimus.* angſi ſe nihilominus, quòd ex ea cauſa interrupta eſſet Eccleſiarum communio. Orientales enim, cum intellexiſſent Maximum Romam eſſe profectum, ut illic cauſam ſuam refricari procuraret in ſynodo ad quam univerſi orbis Episcopi invitati erant, nolle ad eam accedere. Tum adferunt vetuſtam conſuetudinem, uſurpatam ab Athanaſio, Petro Alexandrino, & à perliſque orientalium Episcopis, qui judicium expecterant, non ſolum Eccleſiæ Romanæ, ſed etiam Italiæ & totius Occidentis. Vnde concludunt, orientales, cum Maximus ad Episcopos Occidentis acceſſerit, præſtolari debuiſſe eorum ſententiam in cauſa ejuſdem Maximi. Ne quis verò exiſtinet eos ſolos velle negotium iſtud terminare, declarant ſe nihil aliud cupere niſi ut hæc cauſa in Concilio judicetur ab Episcopis occidentalibus & orientalibus; *ut ubi una communio eſt, commune judicium ſit.*

X. Quòd ſi tum temporis auctoritas Concilij Sardiceniſis valuiſſet, occaſio videlicet opportuniſſima reperta erat qua revocaretur in uſum. Nullam autem ejus mentionem faciunt Episcopi occidentales; nihilque aliud contendunt quàm ut una cum orientalibus cognoscere poſſint de cauſa depoſitionis Episcopi Conſtantinopolitani. Eam ob cauſam Theodoſium orant ut Concilium univerſale apud urbem Romam celebrari jubeat, eamque ſibi videri unicam

rationem revocandæ communionis inter occidentales & orientales. Attamen occidentalibus satisfactum est epistola synodica orientalium, quam ex Concilio Constantinopolitano scripserunt ad Damasum & ad synodum Romanam; qua Italos orant, non ut confirment ea quæ in hac synodo Constantinopolitana acta erant, sed ut caritate spiritali ipsis gratulentur propter ordinationes Ecclesiarum Constantinopolitanæ, Antiochenæ, & Hierosolymitanæ, quibus præfæcti fuerant Nectarius, Flavianus, & Cyrillus.

XI. Nunc referenda sunt verba epistolæ Concilij Italiæ ad Theodosium, quæ edita est à clarissimo viro Iacobo Sirmondo in Appendice Codicis Theodosiani. Nam cum cognovissent ad hoc partium venisse Maximum, inquit Itali, ut causam in synodo ageret suam, quod, etiamsi inditum Concilium non fuisset, jure & more majorum, sicut & sanctæ memoriæ Athanasius & dudum Petrus Alexandrinæ Ecclesiæ Episcopi, & orientalium plerique fecerunt, ut ad Ecclesiæ Romanæ, Italiæ, & totius Occidentis confugisse judicium viderentur, cum eum, sicut diximus, experiri velle adversum eos qui episcopatum ejus abnuerant comperissent, præstolari utique etiam nostram super ea sententiam debuerunt. Non prerogativam vindicamus examinis; sed consortium tamen debuit esse communis arbitrij. Infra: Nec quedam nos angit de domestico studio & ambitione contentio; sed communio soluta & dissociata perturbat. Nec videmus eam posse aliter convenire nisi aut is reddatur Constantinopoli qui prior est ordinatus, aut certe super duorum ordinatione sit in urbe Roma nostrum orientaliumque judicium. Neque enim indignum videtur, Auguste, ut Romana Ecclesiæ antistitis fuitimorūque & Italicorum Episcoporum debeant subire tractatum, qui unius Aholij Episcopi ita expectandum esse putaverunt judicium ut de occidentalibus partibus Constantinopolim evocandum putarent. Si quid uni huic reservatum est, quanto magis pluribus reservandum est. Nos autem à beatissimo fratre tue pietatis admoniti ut tue clementiæ scriberemus imperio, postulamus ut ubi una communio est, commune velit esse judicium concordantiæque consensusum.

CAPVT V.

Synopsis.

I. Orientales Episcopi nihil occidentalibus licere contendebant circa administrationem & gubernationem Ecclesiarum orientalium. quod canone scripto firmatum in secunda synodo. Hujus autem institutionis ratio ea esse debuit, quod supremam esse contendere

Conciliorum orientalium auctoritatem.

II. Prudenter se gerunt pares Concilij Constantinopolitani. Iura provinciarum & privilegia illustrissimarum Ecclesiarum conservant. Iudicia porro de disciplina fieri jubent suprema auctoritate synodorum uniuscujusque Dioceses. Enumerantur varia Dioceses utriusque Imperij.

III. Prima criminum Episcoporum cognitio pertinet ad synodum provinciarum; secunda vero, ad Diocesanam. Exarchi convocabant synodos Diocesanas absque permisso Principum.

IV. Ecclesia hoc pacto liberata est à necessitate postulandorum ab Imperatore Conciliorum. Synodi itaque Diocesane, quæ antea extraordinariæ erant, & indigebant rescripto Principis, versæ sunt in synodos ordinarias. Hujus institutionis, quæ nova erat, confirmationem ab Imperatore Theodosio petiit secunda synodus.

V. Excipi potest canonem Constantinopolitanum non constituisse discretè duos gradus jurisdictionis in accusationibus Episcoporum. Solutur hæc obiectio, explicato canone.

VI. Ab una synodo Diocesana ad aliam provocare non licebat.

VII. Nihil tamen derogatum est juribus Imperatorum, qui, etiam post hunc canonem editum, Concilia ex diversis Diocesium congregant ad judicandas Episcoporum causas. At Theodosius Imperator confirmare noluit institutionem synodi Constantinopolitanæ, quæ supremam potestatem in judicio de disciplina ferendis tribuebat synodis uniuscujusque Dioceses.

VIII. Suprema synodorum uniuscujusque Dioceses auctoritas colligitur etiam ex epistola Cyrilli Alexandrini ad Dominum Antiochenum.

IX. Concilium Chalcedonense novam in Oriente distinctionem introduxit. Iubet enim ut prima de crimine Episcopi cognitio instituat in synodo provinciali; Metropolitanis vero, apud Exarchum Dioceses, auctoritatem Constantinopolitanam. De dignitate sedis Constantinopolitanæ, quæ valde amplificata est in hac synodo. Græca collectio non complectebatur canones Sardicenses, neque etiam Africanos.

X. Distinctionem à Concilio Chalcedonensi introductam amplexus est Justinianus. Eo vero jure Græci semper usi sunt.

XI. Ex his quæ dicta sunt constat canones Sardicenses nondum receptos fuisse in Oriente. Eos tandem synodus Trullana recepit, sed cum modificatione quadam: tum ut ostenderet auctoritatem quæ Summo Pontifici tributa erat in his canonibus, à Concilio Sardicensi profectam, non autem à Nicæno; tum etiam ut ostenderet eam restringi ad solum Occidentem.

XII. Eam tamen in universum orbem extendi debere contendebant Summi Pontifices.

I. HACTENUS manifestè probavimus in ea sententia fuisse occidentales Episcopos ut existimarent communibus Orientis & Occidentis suffragiis definiendas esse querelas ab Episcopis illustrissimarum Orientis Ecclesiarum delatas in Occidentem. At isti semper obstinatis animis contenderunt nihil occidentalibus Episcopis permittendum esse circa administrationem & gubernationem Ecclesiarum orientalium. Quæ auctoritas ut valentior

Rr iij

vile suprad lib. 5. cap. 21. §. 9.

vile suprad lib. 5. cap. 21. §. 4.